

***Sygn. akt XI Ka 73/14***

## WYROK

### W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

***Dnia 27 marca 2014 roku***

Sąd Okręgowy w Lublinie XI Wydział Karny w składzie:

***Przewodniczący: SSO Ewa Bogusz- Patyra (spr.)***

***Sędziowie: SO Elżbieta Daniluk***

***SO Włodzimierz Śpiewła***

Protokolant: Małgorzata Dubiel

przy udziale Prokuratora Małgorzaty Duszyńskiej

po rozpoznaniu w dniu 25 marca 2014 roku

sprawy K. M., D. M., K. Ł. i P. Ł.

oskarżonych z art. 158 § 1 k.k. i art. 288 § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionych przez oskarżonych

od wyroku Sądu Rejonowego w Łukowie

z dnia 15 października 2013 roku sygn. akt II K 356/13

I. zmienia zaskarżany wyrok w ten sposób, że:

1. za podstawę grzywien orzeczonych wobec oskarżonych przyjmuje art. 71 § 1 k.k.;
2. uchyla rozstrzygnięcie dotyczące zasądzenia od oskarżonych na rzecz oskarżycielki posiłkowej M. T. kosztów zastępstwa procesowego;

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. S. B.- Kancelaria Adwokacka w Ł. 516 (pięćset szesnaście) zł 60 (sześćdziesiąt) gr kosztów zastępstwa procesowego udzielonego z urzędu oskarżycielce posiłkowej M. T. w II instancji;

IV. zasądza od każdego z oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa za postępowanie odwoławcze po 280 (dwieście osiemdziesiąt) zł opłaty oraz po 149 (sto czterdzieści dziewięć) zł 15 (piętnaście) gr zwrotu poniesionych wydatków.

Sygn. akt XI Ka 73/14

## UZASADNIENIE

1. P. K. został oskarżony o to, że:

I. w dniu 26 grudnia 2012 roku w W., gm. S. woj. (...) działając wspólnie i w porozumieniu z innymi ustalonymi osobami umyślnie dokonał uszkodzenia karoserii samochodu osobowego m-ki S. (...) o nr rej. (...) w ten sposób, że kopiąc i uderzając w karoserię pojazdu uszkodził maskę silnika, błotnik przedni lewy, drzwi przednie lewe, drzwi tylne lewe, błotnik tylny lewy, pokrywę bagażnika, błotnik tylny prawy w przedniej części, drzwi tylne prawe, drzwi przednie

prawo, błotnik przedni prawy, reflektor lewy, klamki drzwi przednich lewych, lampy tylnej prawej wewnętrznej powodując straty w wysokości 7600 złotych na szkodę M. O.

to jest o przestępstwo z art. 288 § 1 kk

2. K. M.

3. K. Ł.

4. D. M.

5. P. Ł.

zostali oskarżonych o to, że:

I. w dniu 26 grudnia 2012 roku w W., gm. S. woj. (...) działając wspólnie i w porozumieniu wzięli udział w pobiciu M. O. i M. T. w ten sposób, że bili ich rękami i nogami po głowie i całym ciele, czym spowodowali u M. O. obrażenia w postaci stłuczenia głowy z otarciem skóry i krwiakiem podskórnym okolicy czołowej prawej i takimi samymi obrażeniami okolicy skroniowej lewej, które to obrażenia naruszyły prawidłowe funkcje jego organizmu na okres poniżej siedmiu dni i u M. T. obrażenia w postaci stłuczenia głowy i ogólnych potłuczeń, które to obrażenia naruszyły prawidłowe funkcje jej organizmu na okres poniżej siedmiu dni, przez co narazili ich na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo nastąpienia skutku określonego w art. 156 § 1 kk lub art. 157 § 1 kk

to jest o przestępstwo z art. 158 § 1 kk

II. w miejscu i czasie jak w pkt. I działając wspólnie i w porozumieniu umyślnie dokonali uszkodzenia karoserii samochodu osobowego marki S. (...) o nr rej. (...) w ten sposób, że kopiąc i uderzając w karoserię pojazdu dokonali uszkodzenia w postaci maski silnika, błotnika przedniego lewego, drzwi przednich lewych, drzwi tylnych lewych, błotnika tylnego lewego, pokrywy bagażnika, błotnika tylnego prawego w przedniej części, drzwi tylnych prawych, drzwi przednich prawych, błotnika przedniego prawego, reflektora lewego, klamki drzwi przednich lewych, lampy tylnej prawej wewnętrznej powodując straty wysokości 7600 złotych na szkodę M. O.

to jest o przestępstwo z art. 288 § 1 kk

Wyrokiem z dnia 15 października 2013r. ( sygn. akt II K 356/13) Sąd Rejonowy w Łukowie:

- oskarżonych - P. K., K. M., K. Ł., D. M. i P. Ł. uznał za winnych dokonania zarzucanych im czynów z tym, że przyjął, iż oskarżeni K. M., K. Ł., D. M. i P. Ł. czynu z art. 288 § 1 kk dokonali wspólnie i w porozumieniu z inną ustaloną osobą i za to:

- oskarżonego P. K. na podstawie art. 288 § 1 kk i art. 33 § 2 i 3 kk skazał na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności i grzywny w wysokości 100 (sto) stawek dziennych przyjmując, że jedna stawka dzienna jest równoważna kwocie 10 (dziesięć) złotych, na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 2 kk wykonanie tak orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił tytułem próby na okres 3 (trzech) lat, na podstawie art. 73 § 2 kk oddał oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora sądowego;

- oskarżonych – K. M., K. Ł. i D. M. za czyn z art. 158 §1 kk na podstawie art. 158 § 1 kk skazał na karę po 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności, zaś za czyn z art. 288 § 1 kk na podstawie art. 288 § 1 kk i art. 33 § 2 i 3 kk skazał na karę po 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności i grzywny w wysokości po 100 (sto) stawek dziennych przyjmując, że jedna stawka dzienna jest równoważna kwocie 10 (dziesięć) złotych, na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk tak orzeczone wobec oskarżonych kary pozbawienia wolności połączył i jako karę łączną wymierzył im karę po 8 (osiem) miesięcy pozbawienia wolności, na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt. 1 kk wobec oskarżonej K. Ł. zaś na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 2 kk wobec oskarżonych K. M. i D. M. wykonanie tak orzeczonej kary łącznej

pozbawienia wolności warunkowo zawiesił tytułem próby na okres 3 (trzech) lat, na podstawie art. 73 § 2 kk oddał oskarżonych – K. M. i D. M. w okresie próby pod dozór kuratora sądowego;

- oskarżonego P. Ł. za czyn z art. 158 § 1 kk na podstawie art. 158 § 1 kk skazał na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, zaś czyn z art. 288 § 1 kk na podstawie art. 288 § 1 kk i art. 33 § 2 i 3 kk skazał na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności i grzywny w wysokości 100 (sto) stawek dziennych przyjmując, że jedna stawka dzienna jest równoważna kwocie 10 (dziesięć) złotych, na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk tak orzeczone wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności połączył i jako karę łączną wymierzył oskarżonemu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności, na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt. 1 kk wykonanie tak orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawiesił tytułem próby na okres 5 (pięciu) lat.

Na podstawie art. 46 § 1 kk zasądził od oskarżonych - P. K., K. M., K. Ł., D. M. i P. Ł. solidarnie na rzecz pokrzywdzonego M. O. kwotę 7000 (siedem tysięcy) złotych tytułem obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem, zaś na podstawie art. 46 § 2 kk od oskarżonych - K. M., K. Ł., D. M. i P. Ł. solidarnie na rzecz pokrzywdzonej M. T. kwotę 3000 (trzy tysiące) złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Zasądził od oskarżonych - P. K., K. M., K. Ł., D. M. i P. Ł. na rzecz oskarżycielki posiłkowej M. T. kwotę 531,36 (pięćset trzydzieści jeden 36/100) złotych tytułem poniesionych przez nią kosztów zastępstwa procesowego.

Zwolnił oskarżonych od ponoszenia kosztów procesu, wydatkami w tym zakresie obciążając Skarb Państwa.

Apelacje od powyższego wyroku wnieśli oskarżeni K. M., K. Ł., D. M. i P. M.. W wszystkich złożonych środkach odwoławczych oskarżeni nie sprecyzowali zarzutów i wskazali, że wydanie niekorzystnego dla nich wyroku było następstwem niezłożenia przez nich wyjaśnień. Jednocześnie wyrazili chęć przedstawienia swojej wersji zdarzeń przed Sądem. Podnieśli też, że zostaną przez nich podane dane nieujawnionych w trakcie postępowania osób, które uczestniczyły w zdarzeniu oraz nowych świadków.

Z treści apelacji złożonych przez wyżej wymienionych oskarżonych wynika, że domagają się oni uchylecia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Rejonowy.

### **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

Apelacje oskarżonych są niezasadne w zakresie, w jakim skarżący kwestionują dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne, które skutkowały przypisaniem im winy, powołując się na okoliczność niezłożenia przez nich wyjaśnień. Kontrola odwoławcza rozstrzygnięcia dotyczącego kary dokonana z uwagi na brzmienie art. 447 §1 kpk skutkowałą jednakże koniecznością dokonania korekty wyroku Sądu I instancji w tym zakresie.

Odnosząc się do złożonego środka odwoławczego w pierwszej kolejności wskazać należy, że Sąd I instancji w sposób prawidłowy przeprowadził w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe, nie dopuszczając w trakcie rozprawy głównej istotnej, mogącej rzutować na treść wyroku obrazy przepisów postępowania.

Również ocena materiału dowodowego stanowiąca podstawę ustalenia stanu faktycznego zdarzenia objętego zarzutami została dokonana przez Sąd Rejonowy z uwzględnieniem reguł zawartych w art. 4,5,7 kpk, a więc jest bezstronna i nie narusza granic swobodnej oceny oraz jest zgodna z zasadami prawidłowego rozumowania, wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, a zwłaszcza nie zawiera błędów faktycznych i logicznych.

Wyrok w wyżej wskazanym zakresie – zgodnie z art. 410 kpk – znajduje oparcie w prawidłowo dokonanej ocenie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego i ujawnionego w toku postępowania. Sąd Rejonowy w sposób uporządkowany przedstawił w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, jakie fakty i na podstawie jakich dowodów uznał za udowodnione oraz nieudowodnione, a w tym dlaczego obdarzył wiarą poszczególne dowody. Ocena zarówno wyjaśnień oskarżonych jak i zeznań świadków, a także pozostałych dowodów poprzedzona została należytych ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy. Stwierdzić przy tym należy, że Sąd Rejonowy badał i uwzględniał tak okoliczności korzystne

dla oskarżonych, jak i przemawiające na ich niekorzyść. Swe stanowisko co do oceny poszczególnych dowodów ( ich wiarygodności lub niewiarygodności ) Sąd ten wyczerpująco i logicznie ( z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego) uargumentował w uzasadnieniu. Dlatego ocena materiału dowodowego w zakresie, w jakim stanowiła podstawę do poczynienia ustaleń faktycznych dokonana przez Sąd I instancji podlega ochronie z art. 7 kpk. Było to niewątpliwie działanie w ramach swobodnej oceny dowodów, przez co Sąd Odwoławczy nie stwierdził, by ramy tejsze oceny zostały przekroczone.

W tej zaś sytuacji samo kwestionowanie ustaleń poprzez odwoływanie się do okoliczności niezłożenia przez oskarżonych wyjaśnień, czy chęci wskazania danych osobowych innych świadków, nie może stanowić podstawy do uchylenia, bądź zmiany wyroku, gdyż godziłoby to w pewność i wiarygodność rozstrzygnięć wymiaru sprawiedliwości. Nie do zaakceptowania jest wszakże sytuacja, by podstawę do podważenia tychże rozstrzygnięć stanowiła zmiana stanowiska strony w odniesieniu do złożonych przez nią zeznań czy wyjaśnień oraz pragnienie złożenia nowych wniosków dowodowych, gdyż zaaprobowanie takiej możliwości w swojej konsekwencji mogłoby doprowadzić do tego, że żaden wyrok nie uzyskałby cechy prawomocności, jako że stanowisko to mogłoby przez strony być ciągle zmieniane.

Zwrócić przy tym należy uwagę na to, że zmiana stanowiska stron w zakresie chęci składania wyjaśnień nie wskazuje na to, że Sąd dopuścił się jakiegokolwiek uchybienia czy to w odniesieniu do przepisów prawa czy też oceny dowodów, a tylko wtedy możliwe byłoby wydanie orzeczenia reformatoryjnego czy uchylającego wyrok pierwszej instancji.

Oskarżeni mogli wszakże przedstawić swoją wersję zdarzeń i składać wnioski dowodowe zarówno w toku postępowania przygotowawczego jak i przed Sądem Rejonowym. Skoro zaś się na to nie zdecydowali, to dokonując ustaleń faktycznych Sąd I- instancji mógł wyłącznie ocenić ich oświadczenia w zakresie przyznania się do winy.

Podkreślenia wymaga wreszcie i to, że dokonując ustaleń faktycznych Sąd Rejonowy miał w polu widzenia nie tylko zeznania pokrzywdzonych ale i osób, które nie uczestniczyły w przebiegu zdarzenia i nie znały wcześniej żadnej ze stron konfliktu, co uprawnia do wnioskowania, że złożenie przez oskarżonych wyjaśnień i przesłuchanie zawnioskowanych przez nich świadków, których personaliów nie wskazali oni zresztą ani w apelacji ani podczas rozprawy odwoławczej, nie miałyby wpływu na rozstrzygnięcie .

Sąd Rejonowy zasadnie też uznał, że oskarżeni dopuścili się zarzucanych im przestępstw.

Z uwagi na to, że z apelacji oskarżonych wynika, iż są one zwrócona przeciwko całości rozstrzygnięcia – art. 447 § 1 kpk, należało się również odnieść co do kary. Sąd Odwoławczy dokonał instancyjnej kontroli zaskarżonego wyroku również i pod tym kątem uznając, że orzeczone przez Sąd Rejonowy kary pozbawienia wolności, gdy się zważy na nieuzasadnioną motywację ich działania, charakter wyrządzonych szkód oraz okoliczność, że działali oni wspólnie i w porozumieniu, nie mogą być uznane za rażąco niewspółmiernie surowe w rozumieniu art. 438 pkt. 4 kpk zwłaszcza, że zostały orzeczone z dobrodziejstwem ich warunkowego zawieszenia, a tylko wówczas możliwa byłaby korekta tego wyroku na korzyść oskarżonych. Wymiar tych kar, świadczy o tym, że Sąd Rejonowy miał w polu widzenia wszystkie najistotniejsze okoliczności decydujące o karze, a także we właściwych proporcjach je uwzględnił, czym sprostał wymaganiom dyrektyw sędziowskiego wymiaru kary (art. 53 kk) nakazującym wymierzanie oskarżonemu kary przy uwzględnieniu stopnia winy, stopnia społecznej szkodliwości czynu, a także celów wychowawczych wobec oskarżonego jak też potrzeb w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Podkreślić wreszcie należy, że zgodnie z utrwalonym poglądem Sądu Najwyższego, który Sąd Okręgowy w pełni podziela i akceptuje, rażąca niewspółmierność kary może zachodzić tylko wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć wpływ na wymiar kary, można było przyjąć, iż zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez sąd pierwszej instancji a karą, jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie dyrektyw wymiaru kary przewidzianych w kodeksie karnym oraz ukształtowanych przez orzecznictwo Sądu Najwyższego (wyrok SN z 14 listopada 1973r. III KR 254/73, OSNPG 1974, z 3-4, poz. 51). Przy czym na gruncie uregulowania art. 438 pkt. 4 kpk nie chodzi o każdą ewentualną różnicę w ocenach , ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę wymierzoną w pierwszej instancji można byłoby – również

w potocznym znaczeniu tego słowa- nazwać rażąco niewspółmierną tj. niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować.

Niemniej okoliczności czynu oraz charakter przypisanych czynów nie uprawniały Sądu do orzeczenia grzywny w oparciu o art. 33 § 2 kk. Przepis ten uprawnia do orzeczenia kary grzywny obok kary pozbawienia wolności jedynie w sytuacji, gdy sprawca dopuścił się czynu w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub gdy korzyść majątkową osiągnął. Nie negując jednak potrzeby orzeczenia grzywny wskazać należy, że mogła być ona orzeczona z uwagi na warunkowe zawieszenie kary w oparciu o art. 71 § 1 kk, co powodowało konieczność korekty zaskarżonego wyroku poprzez wskazanie właśnie tego przepisu w podstawie grzywien orzeczonych wobec oskarżonych z korzyścią dla składających apelację, jako że grzywna ta nie będzie podlegała wykonaniu w razie ewentualnego zarządzenia wobec któregoś z nich wykonania kary ( art. 71 § 2 kk).

Nie budzi zastrzeżeń orzeczenie obowiązku naprawienia szkody.

Dokonując kontroli odwoławczej Sąd Okręgowy dostrzegł jednakże ponadto potrzebę uchylenia rozstrzygnięcia dotyczącego zasądzenia od oskarżonych na rzecz oskarżycielki posiłkowej M. T. kosztów zastępstwa procesowego. Wskazać bowiem należy na to, że pełnomocnik oskarżycielki został ustanowiony z urzędu, a w aktach brak jest dokumentu, który mógłby potwierdzić, że oskarżycielka wypłaciła reprezentującemu ją adwokatowi jakąkolwiek sumę z tytułu reprezentowania jej przed Sądem. Z uwagi na niestawiennictwo oskarżycielki przed Sądem Odwoławczym oraz reprezentowanie jej interesów na rozprawie odwoławczej przez pełnomocnika za pomocą substytucji niemożliwe było zweryfikowanie powyższej okoliczności w toku postępowania odwoławczego.

Niemniej Sąd Rejonowy będzie mógł dokonać ustaleń w tym zakresie i wydać rozstrzygnięcie w trybie art. 626 § 2 kpk po zwrocie akt.

Z tych względów, a nadto nie stwierdzając nieprawidłowości określonych w art. 439 § 1 kpk i art. 440 kpk , Sąd Okręgowy orzekł jak sentencji wyroku.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu za postępowanie odwoławcze uzasadniają przepisy art. 636 § 1 kpk w zw. z art. 627 kpk w zw. z art. 633 kpk oraz art. 2 ust. 1 pkt 3 , art. 3 ust. 2 w zw. z art. 8 ustawy z dnia 23 czerwca 1973r. o opłatach w sprawach karnych ( Dz. U. 1983r. , Nr 49, poz. 223 ze zm. ) oraz § 2 ust. 3 i § 14 ust. 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu ( Dz. U. Nr 163 poz. 1384).